Jan Krejčí a Antonín Beer

In: *Mosty blízké i vzdálené : století Ústavu germanistiky, nordistiky a nederlandistiky.* Juříčková, Miluše (editor); Kostelecká, Marta (editor); Munzar, Jiří (editor); Urválek, Aleš (editor). Vydání první Brno: Masarykova univerzita, 2019, pp. 11-17

ISBN 978-80-210-9252-5; ISBN 978-80-210-9253-2 (online : pdf)

Stable URL (handle): https://hdl.handle.net/11222.digilib/141011
Access Date: 10. 12. 2024
Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

MUNI ARTS Masarykova univerzita Filozofická fakulta

Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University
digilib.phil.muni.cz

Germanistika

Německý jazyk a literatura

Jan Krejčí a Antonín Beer

Dějiny české germanistiky se datují od rozdělení pražské univerzity na českou a německou část v roce 1882, kdy se germanistika jako obor nově konstituovala. Už tehdy ale byly vznášeny jisté pochybnosti: je smysluplné zakládat novou germanistiku, když v sousedství, tedy v Německu a Rakousku, je velká řada renomovaných pracovišť tohoto oboru? Vždyť i v Praze je už germanistika německá. Uvažovalo se o tom, co by pro českou germanistiku mohlo být specifické. Kromě obecně germanistické problematiky by to zřejmě měly být zejména otázky, které by byly v souladu se zaměřením a potřebami národní kultury. Jednalo se třeba o témata s českou látkou (např. české látky v německé literatuře) nebo témata vztahová (např. Goethe a Čechy), případně otázky recepce, překladů, autorů spíše lokálních a podobně. V Praze se postupně formovala první generace českých germanistů, z nichž byl nepochybně nejvýznamnější Arnošt Kraus.

Když byla po první světové válce založena druhá česká univerzita, vzniklo v Brně i pracoviště germanistické. To dostalo do vínku velmi podobné problémy a otázky, před které byla původně postavena germanistika pražská. Jejími zakladateli se stali příslušníci druhé generace českých germanistů Jan Krejčí a Antonín Beer. Oba byli sloupy oboru a celé filozofické fakulty po celou dobu trvání první republiky. Podejme proto jejich zevrubnější charakteristiky, a tím nastíníme i vývoj germanistiky v Brně, neboť brněnská germanistika mezi válkami – to byli v podstatě Krejčí a Beer.

Jan Krejčí se narodil 15. 12. 1868 v Novém Bydžově. Po maturitě studoval německý jazyk a literaturu na české univerzitě v Praze, pak v Lipsku, a roku 1894 byl promován na doktora filozofie. Po krátkém působení na pražských středních školách získal stipendium k dalšímu studiu v Berlíně, roku 1898 pak se habilitoval a stal se soukromým docentem dějin německé literatury na české části Karlovy univerzity. Roku 1908 se stal titulárním mimořádným profesorem, roku 1919 skutečným mimořádným profesorem. Od roku 1920 byl řádným profesorem německého jazyka a literatury na Masarykově univerzitě v Brně. V roce 1923 se stal děkanem filosofické fakulty, v letech 1934–1935 byl rektorem Masarykovy univerzity. Jako inaugurační řeč přednesl úvahu „Z problémů literární vědy“, v níž se zabýval zejména Freudem a významem psychoanalýzy. Jako rektor byl přijat v Lánech prezidentem Masarykem, který mu předal jím univerzitě věnovaný rektorský řetěz. O Krejčího významné pozici na Masarykově univerzitě svědčí i skutečnost, že při slavnostní promoci druhého československého prezidenta Edvarda Beneše na čestného doktora filozofie v březnu 1937 byl jeho promotorem. Jan Krejčí zemřel v Brně 13. ledna 1942.

Za svého nástupce se pokoušel získat pražského germanistu Vojtěcha Jiráta, který však byl designovaným následníkem Otokara Fischera v Praze a o Brno neprojevoval přílišný zájem. (V jednom z nekrologů bylo na adresu Krejčího řečeno, že si nevychoval nástupce. Po 2. světové válce bylo jeho místo dosti dlouho vakantní a až po několikaleté mezeře na něj nastoupil jeho jmenovec Karel Krejčí, o němž bude řeč později.)

Poměrně rozsáhlé dílo Jana Krejčího zasahuje do několika oblastí. Na prvním místě jsou to samozřejmě práce germanistické, včetně popularizujících; k tomu přistupují překlady a činnost žurnalistická, zejména po léta psané kritiky a referáty divadelní.

Krejčího dílo germanistické má široký záběr. Již některé z prvních publikací z 90. let a z doby okolo roku 1900 naznačují hlavní směry jeho zájmů. Pomineme-li studii „Heliand a jeho poměr k Tatianovi“ (1896), věnovanou problematice nejstarší německé literatury, se jedná vesměs o témata vztahová, především germanoslavica, ať je to pojednání srovnávající německé, české a moravské lidové písně („Zu den deutschen, böhmischen und mährischen Volksliedern“, 1892) či studie „Valdštejn v dramatické a románové literatuře německé“ (1904).

Nezajímal se však pouze o tuto oblast. Předznamenáním jeho celoživotního zájmu o Goetha je stať „O jednotnosti Goethova Fausta“ (1896), ojedinělým exkurzem do lingvistiky je úvaha „O středohornoněmecké mluvě spisovné“ (1906). Do oblasti germánské komparatistiky pak Krejčí zasáhl studiemi „Nordische Stoffe bei Fouqué“ (1893) a „O Uhlandových studiích skandinávských“ (1897).

V knize *Studie z novější literatury německé* (1904) k nám Krejčí uvádí tehdy v Německu aktuální a velmi populární autory, naturalisty, symbolisty a novoromantiky, u nás však do té doby vcelku málo známé (Julius Hart, Hermann Conradi, Ludwig Jacobowski, Johannes Schlaf, Richard Dehmel, Stefan George, Bruno Wille, Detlev Liliencron). Jsou to zdařilé, často citacemi dokumentované portréty, v nichž pokračoval i později, zejména v „Novině“ (Paul Ernst a další).

Po dobu svého působení v Praze se Krejčí, v návaznosti na své rané práce germanoslavistické, zaměřil i na jednu z opomíjených postav českoněmecké literatury 19. století, na prvního překladatele Máchy do němčiny, na Siegfrieda Kappera, který měl neobyčejné zásluhy o německo-slovanskou vzájemnost. Po studii „Kapperův Kněz Lazar“ (1903) o něm napsal knihu *Příspěvky k poznání básnické činnosti Siegfrieda Kappera* (1911), v níž je největší pozornost věnována Kapperovým překladům starých hrdinských srbských zpěvů do češtiny a do němčiny, zachovaným v pozůstalosti (česká a německá verze se často značně liší), vydal výbor z jeho spisů (*Výbor ze spisů S. Kappera*, 1921) i shrnující monografii (*Siegfried Kapper,* 1919).

Do pražského období patří i Krejčího kniha *Richard Wagner jako filozof a básník* (1913), která vznikla z přednášek, konaných v univerzitní extenzi. Je to detailní a chápající monografie, zaměřená vědomě nikoliv na oblast hudby, ale na Wagnerův vývoj ideový a na jeho dílo slovesné. Názorně dokládá šíři Krejčího zájmů i jeho erudici a je rovněž dokladem toho, že se neomezuje jen na publikum úzce odborné. Dodnes v češtině neexistuje lepší úvod do studia Wagnerova díla, zaměřený na stránku světonázorovou a literární.

Po příchodu do Brna se Krejčí orientuje především na moravica. Jednak jde o Vincence Brandla („Německé verše Vincence Brandla“, 1926), zejména však o brněnského augustiniána, germanistu Františka Tomáše Bratranka (1815–1884), velkou postavu brněnského kulturního života, významnou i v mezinárodním kontextu. Bratranek působil po léta jako profesor německé literatury v Krakově, kde se stal i rektorem univerzity, těsné styky udržoval s rodinou Goethovou, a byl prvním soustavným editorem Goethovy korespondence. Krejčí zkoumal Bratrankovu pozůstalost a vytěžil z ní studie „Goethe und Bratranek“ (1929) a „Dvě rukopisné interpretace“ (1932), charakterizující tehdy ještě nevydané Bratrankovy komentáře k „Faustovi“ a k „Urworte orphisch“. V tehdy nově založeném časopise „Germanoslavica“ pak roku 1934 uveřejnil část Bratrankovy autobiografie. V letech mezi válkami se Krejčí věnoval nadále i Goethovi, zejména v souvislosti s jubileem roku 1932, dále autorům moravské provenience – viz např. komentovaný výbor pro školy z díla Marie von Ebner-Eschenbachové (1930). Rovněž pro školy vydal v edici Deutsche Lektüre Hebbelovo dílo *Agnes Bernauer* (1934).

Zanedbatelná není ani Krejčího činnost překladatelská. Překládal z němčiny a jeho nejvýznamnějšími překlady jsou Kellnerovy *Dějiny anglické literatury v období Viktoriině* (1932) a překlady Nietzscheho (*Nečasové úvahy*, 1902), které dokonce vyšly po devadesáti letech v nakladatelství Mladá fronta v reedici (1992).

Popularitu v širší čtenářské obci si však Jan Krejčí mezi válkami získal především jako novinář a divadelní kritik a referent. Pro pražskou Národní politiku psal téměř dvacet let pravidelné posudky o brněnské činohře, přispíval však i do Vodákova „Jeviště“. Jeho referáty jsou většinou

velmi dlouhé a důkladně propracované popisy představení. Věnuje se v nich nejen momentům literárním, ale v náležité míře i aspektům divadelním.

Jan Krejčí patřil k první generaci českých germanistů, která studovala po roce 1882 na oddělené české univerzitě – jeho učitelé Mourek a Kraus absolvovali ještě univerzitu německou. V době, kdy studoval, převládal schererovský pozitivismus s hlavním důrazem na literaturu starší a klasickou a na sledování látkových filiací. Zejména se pěstovala tzv. Goethe-Philologie. Stopy této orientace jsou jasně patrné v Krejčího začátcích. Jako něco nového, jako jakýsi obrat, je proto možno chápat Krejčího první knihu *Studie z novější literatury německé* (1904). O tom, že i nadále pozorně sledoval i ty nejsoučasnější trendy, svědčí už zmíněná nástupní přednáška rektorská, zabývající se významem tehdy velice populární psychoanalýzy pro současnou literární vědu.

Již na počátku své vědecké dráhy byl Krejčí postaven před otázku, s níž se dříve či později musí vyrovnávat každý český germanista, totiž zda se věnovat obecným tématům či autorům, a tedy konkurovat desítkám německy mluvících univerzit, či zda se zaměřit na ty okruhy otázek, které tak či onak souvisejí s naší českou kulturou a historií a jsou pro nás specifické a obzvláště významné. (Místy se to se ovšem děje za tu cenu, že jsou zpracováváni i autoři druhého nebo třetího řádu.)

Jan Krejčí byl jedním z prvních, kdo tuto cestu, cestu studií germanoslavistických, či jak se tehdy častěji říkalo vztahových, u nás nastoupil. Jeho největším přínosem jsou jednak již citované práce věnované Siegfriedu Kapperovi, jednak objevné studie o Bratrankovi. Bratranka, tuto velkou a u nás do tehdejší doby málo oceňovanou osobnost, postavil Krejčí do nového světla, když upozornil na jeho dosud veřejnosti neznámé práce z pozůstalosti, komentoval je a z malé části vydal.

Je zásluhou Jana Krejčího, samozřejmě spolu s Antonínem Beerem, o němž budeme referovat dále, že se v Brně postupně vytvořilo druhé centrum české germanistiky po Praze. A brněnskou literárně zaměřenou germanistiku navedl Krejčí na směr, kterým v jeho stopách pokračuje dosud – centrálními momenty jsou zde vztahová germanistika a germanoslavistika. V tom smyslu je Jan Krejčí osobnost vskutku zakladatelská. Krejčí navíc překračoval meze katedrové vědy a byl jedním z významných kulturních činitelů brněnských.

Druhou zakladatelskou osobností brněnské germanistiky byl Antonín Beer. Narodil se v Třeboni 8. května 1881. Po absolvování tamějšího gymnázia studoval na Karlově univerzitě germánskou a slovanskou filologii a byl žákem Václava Emanuela Mourka a Jana Gebauera. Vliv obou učitelů je v Beerově vědecké činnosti patrný od samého začátku. Oba vědní obory se u něho spojily v harmonický celek a trvale se navzájem doplňovaly. Na Beerův široce pojatý vědecko-badatelský profil měly nesporně velký a v mnohém dokonce rozhodující vliv i jeho studijní pobyty na univerzitách ve Freiburgu (u věhlasného etymologa Friedricha Klugeho), v Berlíně, ve Vídni a v Uppsale. Ve Vídni velmi úspěšně spolupracoval s renomovaným skandinavistou Richardem Heinzlem a slavistou Vatroslavem Jagićem, u něhož také vypracoval monografii o Václavu Hankovi.

V profesorském sboru mladé brněnské univerzity tehdy působili věhlasní odborníci jako Arne Novák, František Novotný, František Chudoba, Inocenc Arnošt Bláha a mnozí další představitelé oborů, s nimiž Beer úspěšně spolupracoval, a to nejen ve vědecké činnosti samé, ale i při šíření jejích výsledků. Je známo, že Beer vydával v Brně od roku 1919 kritický měsíčník „Naše věda“, do něhož přispívali nejen jeho brněnští, pražští a bratislavští kolegové, ale i odborníci nejodlehlejších disciplín a oborů, jak o tom svědčí i jen letmý pohled do kteréhokoliv čísla tohoto časopisu. O některých aspektech této Beerovy činnosti ještě bude pojednáno později.

Charakteristickým rysem Beerova přístupu bylo, že se nikdy neomezoval jen na jeden úsek badatelské činnosti a vědu pojímal vždy velmi široce. I ve svých přednáškách a cvičeních se dotýkal mnoha dalších otázek a problémů, a to s velkým zájmem a s bibliografickou výzbrojí, i když

Antonín Beer s neznámým kolegou
Zdroj: Archiv MU, fond B 108, ev. jednotka 8, inv. č. 422

se třeba některému úseku sám přímo nevěnoval. Toto konstatování o široce pojaté germanistice bude dále rozvedeno a doloženo praktickými doklady.

Do prvního okruhu Beerova vědeckého zájmu patří nepochybně jeho četné práce o gótštině, a to nejen o gótském jazyce samém; jde zejména o otázky syntaktické v konfrontaci s řečtinou a církevní slovanštinou. Do naznačeného okruhu patří už i jeho úvodní práce k celé problematice „Kleine Beiträge zur gotischen Syntax: Der gotische absolute Dativ" (1904). Tento Beerův hluboký a vyhraněný zájem konkrétně dokazuje osm statí, uveřejněných v souboru „Gotica", v nichž si všímá nejrůznějších otázek syntaxe gótštiny v konfrontaci s uvedenými jazyky. Pro takto orientovaný výzkum byl Antonín Beer náležitě vyzbrojen, a to jednak velmi dobrou znalostí jazyků klasických, jednak svým zaměřením slavistickým. Všechny stati souboru „Gotica" jsou svým rozsahem sice nevelké, ale obsahově jsou neobyčejně závažné. Tak např. v jednom příspěvku tohoto souboru se Beer obrací proti tezi, že jazyk Bible je vědomě pořečtěný a že jde vlastně o řecko-gótský literární jazyk. Beer ve své studii velmi průkazně argumentuje tím, že nestačí konstatovat, kde a v čem se oba jazyky shodují, nýbrž že je třeba prozkoumat vývoj každé shodné vazby a pokusit se osvětlit nejdříve možnost jejího vzniku na podkladě germánském.

Svou pozornost nesoustřeďoval Beer jen na text Wulfilova překladu Bible, ale i na text mnohem obtížnější, a to na zlomky výkladu Janova evangelia (Skeireins), z nichž část se nachází ve vatikánské knihovně. Označují se tak podle prvního slova Skeireins (= výklad). Této problematice věnoval Beer studii s názvem „Skeireins, dílo Wulfilovo?", v níž mu nejde jen o otázky syntaktické, ale i textově kritické. Beer hodnotí zasvěceně a kriticky edici a komentář této památky, kterou pořídil germanista Ernst Dietrich. Vytýká autorovi zejména to, že chce za každou cenu připsat autorství této památky Wulfilovi. Na základě důkladného textového rozboru, zejména se zaměřením na kategorii negace, ale i na jiné jevy, dochází Beer k závěru, že Wulfilovo autorství je neprokázané. Beer ve své argumentaci poukazuje i na to, že text řecké předlohy nebyl určen pro obecný lid, ale pro řecky vzdělané teology, a tuto skutečnost potvrzuje i rozdílný jazyk této památky od jazyka překladu Bible. Problematika „Skeireins" nepřestala Beera nikdy lákat, k důkladnému rozboru se však už nedostal.

V tomto tematickém okruhu se Beer v dalším výzkumu zaměřoval na některé speciální otázky gótské syntaxe, jako např. na absolutní nominativ v gótštině, na otázky sloves bez pronominálního podmětu anebo na problematiku vlivu věty hlavní na způsob věty vedlejší v gótštině a rovněž v ostatních jazycích germánských.

Téměř všechny dosud uvedené Beerovy práce o gótštině mu připravovaly cestu k nejobsáhlejšímu a vrcholnému dílu, zabývajícímu se otázkou vidovou, a to ke *Třem studiím o videch slovesného děje v gótštině*. První náznaky zájmu o tuto problematiku sahají až do let studentských a živý zájem o ni ho neopustil ani v letech pozdějších. Podnětem k této obšírné a materiálově podrobně dokládané práci byla kromě jiného Streitbergova teze, že gótská simplicia jsou z valné části perfektní. V těchto studiích Beer prokázal, že předpony nemají platnost perfektivizující (šlo např. o předpony fair-, faur-, fra-, ga-), nejsou formálními prostředky určité kolikosti dějové, jež vyplývá pouze z větné souvislosti a bližších určení. Proto jsou slovesa jednoduchá i prefigovaná jednostejně tu imperfektivní (durativa, iterativa), tu perfektivní. Podle Beera je třeba počítat naopak s tím, že Wulfilovi šlo o to, aby složeným tvarům řeckým odpovídaly složené tvary gótské a naopak. Tato snaha se ale kříží se slovotvornou funkcí prefixů, v této souvislosti je nutno počítat i se stylistickými záměry Wulfilovými. „Tři studie" se obracejí svými důkazy proti Wilhelmu Streitbergovi, který hájil už zmíněnou tezi o tom, že předpony mají platnost perfektivizující, tedy obdobnou, jako je tomu v jazycích slovanských. Metodologicky jde o práci konfrontační, protože gótština se tu srovnává nejen s řečtinou a církevní slovanštinou, ale namnoze i s dalšími jazyky germánskými.

Beerův zájem se vedle gótštiny a tematiky syntaktické dále soustřeďoval na problematiku germanoslavistickou. Do tohoto tematického okruhu patří např. jeho studie „O stopách vlivu

německého v češtině staré“ (1905). Práce si všímá otázek příbuzenství jazyků balto-slovanských a germánských, možností hláskových vlivů němčiny na vývoj hláskoslovných procesů ve staré češtině, dotýká se i problému tzv. výpůjček z němčiny a v neposlední řadě se autor vyslovuje i k otázkám civilizace a jazyka. Obzvláště posledně jmenovaná tematika ho nepřestala zajímat ani později, o čemž svědčí i rukopis s pracovním titulem „Dějiny a jazyk Germánů“. Jen stručně lze konstatovat, že Beer německé vlivy na hláskoslovný systém český jako celek neuznával (na mysli měl zejména diftongizaci, monoftongizaci a přehlásky).

Delší dobu se Beer zabýval dějinami slov „böhmisch“ a „čechisch“. Bezprostředním podnětem k těmto úvahám a k napsání rozsáhlé studie „K dějinám slov böhmisch a čechisch“ (1917) byly tři články pražského germanisty Arnošta Krause, uveřejněné roku 1917 na pokračování v časopise „Naše doba“. Cílem Beerovy studie bylo ukázat, že představa, kterou vzbuzovaly Krausovy vývody o užívání termínu „Čeche, čechisch“ našimi buditeli (zejména Pelclem, Dobrovským a Palackým), neodpovídá skutečnosti, a že teorie, která chce nutnost termínu „čechisch“ ex post podepřít, nemůže před objektivní kritikou obstát. Beer ukazuje na četných příkladech už ze starších stádií, že představa ochuzení významu slova „böhmisch“, kterou profesor Kraus přijal za svou, je mylná, a naopak dovozuje, že jediným historicky oprávněným názvem našeho národa je „böhmisch“. Domnívá se, že rozštěpení významu obou synonym nikdy nenastalo a že pro toto rozštěpení ani neexistovaly podmínky. Josef Pekař ve své vesměs kladné recenzi Beerovy práce ale podotýká, že pokud má čechisch pejorativní význam, pak by se tím hrději k němu hlásil.

V této souvislosti je nutno zdůraznit, že Beer měl dokonalý rozhled po tehdejší problematice lingvistické (včetně aktuální sekundární literatury, i díky osobním stykům), a to byl také jeden z důvodů pro jeho smělá a polemická tažení na obhajobu vlastních názorů. Bylo tomu tak v případě názorů na vidy slovesného děje (proti Wilhelmu Streitbergovi), či proti Arnoštu Krausovi. Budiž zde ale připomenut jeden z mnoha sympatických rysů profesora Beera, a to, že se – byť i po letech – se svými protivníky vždy smířil. A nebyli to jen Streitberg a Kraus, ale i mnozí jiní, kteří v tomto stručném přehledu nemohli být uvedeni. O Beerově stálém zájmu o stratifikaci jazyka, o jazyky různých stavů a povolání, svědčí výmluvně jeho studie o vojenské mluvě, která vyšla v Novém Atheneu roku 1920, nebo např. stať „Argot a slangy“, v níž objasňuje mnohá nejasná slova a přináší nový materiál.

Stranou nemůže zůstat ani Beerova práce bibliografická, zejména v souvislosti s jeho redaktorskou činností v „Naší vědě“. Jí věnoval takřka všechen svůj čas, píli i nadání. Teprve s časovým odstupem je možno ocenit tento jeho jedinečný počin vydávat v Brně kritický časopis, který si získal oblibu v celé tehdejší republice. Do Beerovy pracovny tehdy směřovala velice četná korespondence nejen kolegů z duchovědných oborů, kteří měli zájem v tomto časopise publikovat a vyjádřit svá kritická mínění, ale byli to i představitelé oborů a disciplín více či méně vzdálených. „Kritika je předpokladem a metodou vědy i vědeckosti“, to bylo Beerovo credo, kterým explicitně navazoval na profil Masarykova časopisu Athenaeum. I „Naše věda“ přinášela hlavně recenze a informace o zahraničním i domácím vývoji akademických disciplín a z oblasti literární kritiky. V menší míře se zde objevovaly původní články, především z oblasti humanitních a společenských věd. Za okupace byla redakční práce postižena cenzurou, až bylo vydávání zastaveno úplně. Po vynucené přestávce se časopis „Naše věda“ pod Beerovým vedením vrátil (do roku 1950, tedy do Beerovy smrti) na své kritické pozice. Charakteristické je, že XXIV. ročník v roce 1946 přináší Beerův úvodník s programovým názvem: „Pokračujeme!“ Vedle programově esenciálních pasáží obsahuje tento text i ostrou kritiku stavu budov brněnské univerzity, obzvláště knihovny, které měly být podle zakladatelským plánů již dávno dostavěny nebo přestavěny. Skoro by se zdálo, že oprávněné požadavky tehdejší jsou realizovány až v naší době, a to jak výstavbou kampusu v Bohunicích, tak unikátní rekonstrukcí areálu na ulici Arna Nováka.

K šedesátinám svého učitele připravili Beerovi žáci *Hrst studií a vzpomínek*; kaleidoskop odborných statí a osobních vyznání má v záhlaví „Přání“, báseň Ivana Blatného. Mezi přispěvateli jsou Pavel Trost (O německém přízvuku), Miloš Dokulil (Morfologické kategorie pasiva v jazycích severských), Leopold Zatočil (Guta-saga) a další. Julius Heidenreich vzpomíná v části „Jeho lidská tvář“ na Beera-pedagoga.

„Nápadně štíhlá postava vystoupila na katedru. Dlouhé ruce vylovily z hlubin náprsní kapsy přednáškové archy, popsané pevnými archy výrazného písma, gramatických vzorců, jazykových dokladů a hypotetických hvězdiček.[...] Z jeho modrých očí za velkým skřipcem s černou obrubou zářila hrdá důstojnost a sebevědomá jistota. Vlasy prokvétaly tu a tam na skráních prvním stříbrem, s nímž ladila oblíbená šeď jeho vkusně elegantního zevnějšku. Posluchačstvo ztichlo. Profesor Beer sundal obřadně skřipec, pomalu si jej pročistil, znovu nasadil, zvolna přehlédl posluchárnu a začal přednášet. Každá jeho přednáška byla obřad božstvu germánské jazykovědy...“[1]

Ze všeho, co bylo o profesoru Beerovi uvedeno, jasně vyplývá, že patřil mezi tehdejší evropskou germanistickou elitu. Byl nejen jedním ze zakladatelů brněnské germanistiky, ale patřil i k budovatelům a organizátorům filozofické fakulty a Masarykovy univerzity. Byl to člověk školený na významných zahraničních univerzitách, který neustále zdůrazňoval „majestát vědy a nadřazenost ducha“. Profesor Beer byl člověk ryzího charakteru, což se projevilo právě v době pro něho i pro národ velmi těžké.

1 *Hrst studií a vzpomínek. Prof. dr. Ant. Beerovi jeho žáci*. Brno: Odbočka jednoty českých filologů v Brně, 1941, s. 122–123.